

TEMAT LEKCJI: **Skąd bierze się głód?**

AUTORKA: Małgorzata Szczecina

KOREKTA MERYTORYCZNA: Wioleta Hutniczak

CELE:

OU wie, umie rozumie:

- OU wie, jakie są podstawowe przyczyny głodu na świecie,
- OU wie jak analizować informacje na temat głodu w sposób krytyczny,
- OU umie, sformułować własne wnioski dotyczące przyczyn głodu na świecie,
- OU umie, podać pomysły konkretnych działań, które mogą pomóc przezwyciężyć problem głodu na świecie,
- OU nabywa postawę odpowiedzialności i solidarności, która przyczynia się do podejmowania konkretnych działań zmierzających do redukcji głodu na świecie,
- OU umie podać odpowiedzi na pytania, zawarte w tekście źródłowym.

HASŁA TEMATYCZNE: Głód, przyczyny i struktura głodu na świecie, 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, krytyczne myślenie,

POZIOM EDUKACYJNY (WIEK OSÓB UCZĄCYCH SIĘ) : 16 +

PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT WARSZTATU MOŻNA ZNALEŹĆ:

Prawo do żywności, pod red. Magda Bodzan, Dominika Rypa, Paulina Szczygieł, Julia Werde, Wydawnictwo Polskiej Akcji Humanitarnej, Warszawa 2013 : https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_prawo_do_zywnosci.pdf,

Jean Ziegler, *Geopolityka głodu. Masowa zagłada*, przeł. E. Cylwik, Warszawa 2013.

CO TRZEBA PRZYGOTOWAĆ PRZED ROZPOCZĘCIEM WARSZTATU?

wydrukuj materiały pomocnicze (załączniki) w ilości odpowiadającej OU, upewnij się, że masz dostęp do tablicy, kredy/lub markerów, przygotuj małe karteczki (post-it) oraz pudełko.

CZAS: 2 x 45 min

Materiał edukacyjny Polskiej Akcji Humanitarnej

Uwaga! Przed przeprowadzeniem tego warsztatu zapoznaj się animacją http://bit.ly/animacja_jak_mowic oraz z publikacją „Jak mówić o większości świata. Rzetelna edukacja o krajach globalnego Południa” dostępną na stronie: www.pah.org.pl/dokumenty/#materialy-edukacyjne. Jeżeli jest taka możliwość, zawieś w sali polityczną mapę świata.

Scenariusz może być modyfikowany przez osobą prowadzącą. Należy jednak pamiętać, aby postawione cele były zrealizowane a przekazy zgodne z wartościami edukacji globalnej i Kodeksem ds. obrazów i przestań dot. krajów globalnego Południa – więcej informacji w publikacji powyżej.

UŻYTE SKRÓTY:

OU - osoba ucząca się
OP – osoba prowadząca

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipczart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
5 min	Wprowadzenie Cele: Wprowadzenie OU do tematu warsztatu Refleksja nad przyczyna głodu	Wprowadzenie OP wita się z OU. Następnie zapowiada, że na tym warsztacie porozmawiamy o problemie głodu na świecie. Rozdaje OU małe karteczki. Wyjaśnia, że każdy/a OU ma teraz chwilę, by zastanowić się i zapisać anonimowo krótką odpowiedź na pytanie: <ul style="list-style-type: none"> Jak sądzisz, dlaczego we współczesnym świecie ludzie głodują? OU pracują samodzielnie, pisząc to, co uznają za prawdziwe. Po upływie	Wprowadzenie Małe karteczki dla OU, pudełko	Wprowadzenie

		wyznaczonego czasu (ok. 5 min.) OP zbiera kartki i wrzuca je do pudełka. Losuje kilka z nich i anonimowo czyta odpowiedzi. Ważne, żeby kartki nie były podpisane. OP wyjaśnia, że najbliższy warsztat poświęcimy nie tylko problemowi głodu na świecie ale porozmawiamy też o jego przyczynach i możliwych rozwiązaniach.		
10 min	<p>Rozmowa</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zebranie i uszeregowanie wiedzy, którą OU posiadają na temat głodu • Zapoznanie OU z Celami Zrównoważonego Rozwoju 	<p>Rozmowa</p> <p>OP zachęca UO by podzielili się swoimi refleksjami na temat głodu. Może czytali jakieś książki lub artykuły albo obejrzeli film dotyczący tego zagadnienia? A może działają w jakiejś organizacji, która pomaga zwalczać problem głodu? Chętne OU dzielą się swoimi przemyśleniami. OP podsumowuje rozmowę pogadanką na temat Zrównoważonych Celów Rozwoju. Opowiada o tym czym są Cele Zrównoważonego Rozwoju oraz zwraca uwagę OU, że 2 Cel Zrównoważonego Rozwoju brzmi: <i>Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo</i></p>	Rozmowa	<p>Rozmowa</p> <p>Podczas rozmowy OP podkreśla, że wyeliminowanie głodu to jeden z 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, które państwa członkowskie Narodów Zjednoczonych obrwały jako kluczowe by dążyć do bardziej zrównoważonego sprawiedliwego świata.</p> <p>Cele Zrównoważonego Rozwoju: http://www.un.org.pl/cel2</p> <p>Cel2: Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone</p>

				rolnictwo: http://www.un.org.pl/cel2
15 min	<p>Analiza tekstu</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OU wie jakie są podstawowe przyczyny głodu na świecie, • OU umie podać odpowiedzi na pytania, zawarte w tekście źródłowym. 	<p>Analiza tekstu</p> <p>OP zapowiada, że teraz OU będą mieli/miały okazję zapoznać się z fragmentem książki Jeana Zieglera – cenionego socjologa, naukowca, autora Geopolityki głodu. Wyjaśnia, że tekst może się okazać wstrząsający, ale niestety jest prawdziwy. Prosi, by OU zapoznali i zapoznali się z nim, a następnie odpowiedzieli i odpowiedzieli na pytania. OU pracują samodzielnie. Na koniec chętne osoby czytają udzielone przez siebie odpowiedzi.</p>	<p>Analiza tekstu</p> <p>Wydrukowany tekst oraz pytania do tekstu Jeana Zieglera w odpowiadającej liczbie OU (zał. nr 1)</p>	<p>Analiza tekstu</p>
10 min	<p>Metaplan cz. 1</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OU umie, sformułować własne wnioski dotyczące przyczyn głodu na świecie, • OU wie, jakie są podstawowe przyczyny głodu na świecie, 	<p>Metaplan cz. 1</p> <p>OP dzieli OU na grupy (maksymalnie 5-6 OU w grupie). Rozwiesza lub wyświetla schemat metaplanu. Prosi, by na początku OU wypełnili pola: „Jak jest?” oraz „Jak powinno być?” na podstawie przeczytanego tekstu. OU podają pomysły (np. „Jak jest?": jedna siódma ludzkości głoduje;; w krajach zachodnich wyrzuca się miliony ton jedzenia; głód dotyka dzieci i dorosłych; prawo do żywności jest notorycznie łamane; śmierć głodowa jest bardzo bolesna itp.). Chętna osoba zapisuje pomysły wszystkich OU w dwóch pierwszych polach. Kolejne części metaplanu zostaną uzupełnione po kolejnym ćwiczeniu.</p> <p>OP podsumowuje tę część ćwiczenia i podaje informację o tym, czym jest prawo do żywności. Prawo do żywności zostało ujęte w Międzynarodowym Pakcie Praw Społecznych, Gospodarczych i Kulturalnych z 1966 r., art. 11.</p>	<p>Metaplan cz. 1</p> <p>Schemat metaplanu, który OU mogą przerysować na swoje kartki. Kartki formatu min. A3 dla OU</p>	<p>Metaplan cz. 1</p> <p>Międzynarodowy Pakt Praw Społecznych, Gospodarczych i Kulturalnych:</p> <p>https://amnesty.org.pl/subjcts/prawa-ekono%C2%ADmiczne-spoleczne-i-kultu%C2%ADralne/</p> <p>Prawo do żywności:</p>

		Przypomina, że jest to jedno z podstawowych praw, które jest notorycznie łamane.		https://www.pah.org.pl/pp/uploads/2017/06/2017_dlaszko_l_prawo_do_zywnosci.pdf
15 min	<p>Skąd bierze się głód? Pokaz filmu</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OU wie, jakie są podstawowe przyczyny głodu na świecie, • OU wie jak analizować informacje na temat głodu w sposób krytyczny, • OU nabywa postawę odpowiedzialności i solidarności, która przyczynia się do podejmowania konkretnych działań zmierzających do redukcji głodu na świecie, 	<p>Skąd się bierze głód? - pokaz filmu</p> <p>OP zapowiada, że zanim OU uzupełnią kolejne pola, zastanowimy się nad przyczynami takiego stanu rzeczy. Pomoże nam w tym film, zatytułowany <i>Skąd się bierze głód?</i> OP prosi by OU obejrzeni go uważnie i w miarę możliwości sporządzili krótkie notatki. Poleca też, by postarali się zapamiętać, jakie są przyczyny głodu na świecie. OU oglądają film i notują niezbędne informacje. OP przed wyświetleniem filmu powinien wyjaśnić trudne pojęcia takie jak: subwencja, spekulacja itp. Trzeba jednak dodać, że materiał został przygotowany w tak obrazowy i prosty sposób, że – pomimo iż pojawia się tam kilka trudniejszych terminów – powinien być zrozumiały dla OU.</p>	<p>Skąd bierze się głód? Najpilniej strzeżona tajemnica XXI w.:</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=ZGwsDYiw-vs</p>	<p>Upewnij się, że masz szybki dostęp do filmu. Załaduj go wcześniej lub ściągnij przed pokazem.</p>

<p>15 min</p>	<p>Metaplan cz. 2</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OU wie jak analizować informacje na temat głodu w sposób krytyczny, • OU umie, sformułować własne wnioski dotyczące przyczyn głodu na świecie, • OU umie, podać pomysły konkretnych działań, które mogą pomóc przetrwać problem głodu na świecie, • OU nabywa postawę odpowiedzialności i solidarności, która przyczynia się do podejmowania konkretnych działań zmierzających do redukcji głodu na świecie, 	<p>Metaplan - cz. 2</p> <p>OP prosi by OU wrócili do grup z poprzedniego zadania. Ich zadaniem będzie - na podstawie filmu - zastanowić się nad punktem „Dlaczego nie jest tak, jak powinno być?”. OU mają wypisać przyczyny głodu na świecie. Następnie OP poleca OU zastanowić się, jakie wnioski płyną z powyższych rozważań. OU formułują własne wypowiedzi, a chętne osoby zapisują je na tablicy (w polu: wnioski, rozwiązania) i prezentują efekt swojej pracy.</p>	<p>Metaplan cz. 2</p> <p>Schemat Metaplanu</p>	
<p>10 min</p>	<p>Podsumowanie</p> <p>Cel: Podsumowanie.</p>	<p>OP prosi, by każdy/a OU spisał/a pomysły, co może zrobić indywidualnie, żeby zredukować problem głodu. Kiedy wszystkie OU skończą, osoby chętne mogą podzielić się tym co napisały. OP dziękuję wszystkim za wzięcie udziału w warsztacie.</p>	<p>Podsumowanie</p> <p>Karteczki dla każdej/ego OU</p>	

		•		
--	--	---	--	--

ZAŁĄCZNIKI (m.in. testy, karty pracy i zdjęcia - wklejamy do tego pliku)

Załącznik nr 1. Jean Ziegler, *Geopolityka głodu. Masowa zagłada*, przeł. E. Cylwik, Warszawa 2013.

Fragment Prawo do żywności jest bez wątpienia jednym z najczęściej i najpowszechniej łamanych praw człowieka. Zjawisko głodu jest efektem przestępczości zorganizowanej. W Mądrościach Syracha czytamy: „Nędzny chleb jest życiem biednych, a kto go zabiera, jest zabójcą, zabija bliźniego, kto mu odbiera środki do życia, i krew wylewa, kto pozbawia zapłaty robotnika”. Zgodnie z szacunkami FAO liczba osób chronicznie i poważnie niedożywionych sięgała w 2010 r. 925 mln (w porównaniu do 1023 mln w 2009 r.). Niemal miliard istot ludzkich (spośród 7 mld mieszkańców naszej planety) cierpi z powodu chronicznego głodu. (...) Umieranie z głodu jest bolesne. Agonia trwa długo i wiąże się ze strasznym cierpieniem. Niszczy z wolna nie tylko ciało, lecz także psychikę. Upadkowi ducha towarzyszy niepokój, poczucie beznadziei oraz bolesna świadomość osamotnienia i opuszczenia przez wszystkich. (...) U niedożywionych dzieci agonia przychodzi znacznie szybciej. Organizm zużywa wszystkie swoje zapasy cukrów, potem tłuszczów. Dziecko staje się letargiczne. Zaczyna szybko tracić masę ciała. Układ immunologiczny przestaje funkcjonować. Agonię przyspiesza pojawiająca się biegunka. Cierpienie zwielokrotniają jeszcze pasożyty zagnieżdżające się w jamie ustnej oraz infekcje dróg oddechowych. Potem następuje zniszczenie masy mięśniowej. Dziecko nie jest w stanie utrzymać się na nogach. (...) Twarzyczka staje się podobna do twarzy starego człowieka. Wreszcie przychodzi śmierć.

Pytania do tekstu:

1. Który fragment powyższego tekstu najbardziej Cię poruszył?

.....
.....

2. Czym jest prawo do żywności? W jakim dokumencie znajdziemy o nim informacje?

.....
.....

3. Jak myślisz, co znaczy, że prawo do żywności jest notorycznie łamane?

.....
.....

Załącznik nr 2 Schemat Metaplanu

Jak jest?	Jak być powinno?
Dlaczego nie jest tak jak być powinno?	Wnioski i rozwiązania

ŹRÓDŁA I MATERIAŁY DODATKOWE

Prawo do żywności, pod.red. Magda Bodzan, Dominika Rypa, Paulina Szczygieł, Julia Werde, wydawnictwo Polskiej Akcji Humanitarnej, Warszawa 2013 : www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_prawo_do_zywnosci.pdf

Jean Ziegler, *Geopolityka głodu. Masowa zagłada*, przeł. E. Cylwik, Warszawa 2013.

Film: „Jak mówić o większości świata” : http://bit.ly/animacja_jak_mowic

Film: Skąd bierze się głód? Najpilniej strzeżona tajemnica XXI w.: www.youtube.com/watch?v=ZGwsDYiw-vs